

Μηνύματα Αφυπνιστικά

Αγάπης, Ἐλπίδος, Προσευχῆς σὲ Ἡμέρες Κρίσιμες

■ «Θὰ τὰ καταφέρουμε!...»

**Τὸ πουκάμισο τοῦ φιδιοῦ
ἢ τὸ κουκούλι τῆς πεταλούδας;***
«Ἡ πανδημία μᾶς βρῆκε πάνω σὲ ἔπαρση,
σὲ ἀλαζονεία»

Ἡ τρέχουσα πανδημία χτύπησε τὶς δυτικὲς κοινωνίες –καὶ τὴν Ἑλλάδα– σὲ μιὰ φάση τῆς ζωῆς τους, κατὰ τὴν ὁποία ἔχει προηγηθεῖ μακρὰ εἰρήνη καὶ εὐημερία ἑβδομῆντα πέντε χρόνων.

Δύο γενιές δὲν ἔχουν ζήσει τὸν πόλεμο παρὰ ἀπὸ διηγήσεις, καὶ δὲν γνωρίζουν –οὔτε μποροῦν κἂν νὰ φανταστοῦν– τὶς στερήσεις, τὶς ἀπώλειες, τὴν ἀνασφάλεια καὶ τὸν πόνο πού ἔζησαν οἱ δικοὶ τους τρεῖς καὶ περισσότερες γενιές πίσω.

Στὶς προηγούμενες γενιές, ὁ θάνατος ἦταν πιὸ κοντὰ καὶ ἡ ἀναστροφή τῆς μοίρας πιὸ ἀναμενόμενη γιὰ σένα καὶ τοὺς διπλανούς σου.

Ἐξ αὐτοῦ, εἶχες ἀναπτύξει στάσεις καὶ ἄμυνες πού στηρίζονταν στὸ πείσμα καὶ στὴν καρτερία, σὲ στέρεες ἰδεολογίες ἢ στὴ θρησκευτικότητα πού ἀπάλυνε τὸν πόνο καὶ σὲ ἐνίσχυε ἀπέναντι στὶς –συχνὰ φριχτές– ἀβεβαιότητες τῆς καθημερινότητας.

* * *

Σήμερα, ἡ πανδημία μᾶς βρῆκε πάνω σὲ ἔπαρση, σὲ ἀλαζονεία. Στὴν ἐλαφρότητα νὰ νομίζουμε, ὅτι ὅλα δικαιωματικὰ μᾶς ἀνήκουν, λὲς καὶ εἴμαστε τὸ κέντρο τῆς Γῆς –ἀθάνατοι πού ὅλοι καὶ ὅλα πρέπει νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτῆ, τὸ χτύπημα πού δεχτήκαμε ἔχει μιὰ εὐεργετικὴ διάσταση: δημιουργεῖ εὐκαιρία γιὰ στοχασμό, ἀναστοχασμό, ἀποτίμηση, ἐπανάκτηση τοῦ μέτρου καὶ τῆς οὐσίας.

Κυρίως, δίνει ευκαιρία να ξαναποκτήσουμε την αίσθηση του **συνανήκειν** –όχι μόνο στο ίδιο ευθραυστο ανθρώπινο είδος, αλλά και σε μία συγκεκριμένη κοινωνία, την δικιά μας κοινωνία, που χρειάζεται, σε καιρούς πραγματικά κρίσιμους, να βρει κοινούς βηματισμούς για να επιβιώσει.

Αυτήν την αίσθηση την είχαμε ξεχάσει, εν πολλοίς, καθώς τα τελευταία εβδομήντα χρόνια, μαζί με τα τεράστια βήματα προόδου, δεν έπαυσαν να έμφιλοχωρούν οι **πολώσεις** ενός επιτηδείως σερνάμενου **έμφυλλίου**. **Μαζί** με την πρόοδο, πορεύονταν έτοιμα λόγια μίσους και **προκάτ** δήθεν σκέψεις που τροφοδοτούσαν **ανάπηρα**, **διχαστικά**, **απορριπτικά**, **υπεροπτικά**, **ρηχά** και **μονίμως** **έπιτιμητικά** **έγώ**.

Οί εικόνες, όμως, που έρχονταν από την **Ιταλία** και την **Ισπανία** με τα πολύ τραγικότερα ήμων δεδομένα, ήταν άλλης κατεύθυνσης.

Έκεί, οί τόσο βαριά πληττόμενοι γείτονές μας, την ώρα του τρόμου και του θανάτου, **άντλησαν δύναμη όχι από τον διχασμό, αλλά από την ένότητα και την αλληλεγγύη**. **Από** την **εὐγνωμοσύνη**, την **εὐγένεια**, την **ἀξιοπρέπεια**, την **ἀγάπη**. **Τραγουδώντας** από τα **μπαλκόνια** για να **ὕμνησουν** την **ὀμορφιά** τῆς **χώρας** τους, τῆς **κοινωνίας** τους και τῆς **παράδοσής** τους. **Χειροκροτώντας** **νοσηλευτές** και **γιατρούς** για την **ἀφοσίωση** στο τόσο **ἐπικίνδυνα** **έκτεθειμένο** στον **ιὸ** **ἔργο** τους. **Βοηθώντας** ὁ **ἕνας** τὸν **ἄλλον** ὅσο και ὅπου **μποροῦσαν**.

Τὸ **ἄτομο** που **ἐπελέγη** να **μᾶς** **πληροφορεῖ** και να **μᾶς** **καθοδηγεῖ**, ὁ **κ. Τσιόδρας**, **ἀποδείχθηκε** πὼς **ἦταν** τῆς **ἴδιας** **ποιότητας**, τοῦ **ἴδιου** **ἠθους** με **τις** **παραπάνω** **στάσεις**. **Ἦρεμος**, **σοβαρός**, **μετρημένος**, **αἰσθαντικός**, **εὐγενής**, **οὐσιαστικός**, **εὐαίσθητος**, **ἀναπτέρωνε** τὸ **ἠθικὸ** **χωρὶς** να **χαϊδεύει** τὰ **αὐτιά** **μας**, τὴν **ἴδια** **ώρα** που **μᾶς** **ὑπεδείκνυε** τὴν **πειθαρχία** **μέσα** **ἀπὸ** **διαδρομὲς** **πειθοῦς** και **ὄχι** **ἀπὸ** **ἐκβιαστικὰ** **διογκωμένους** **έκφοβισμούς**. **Στὴν** **ἴδια** **γραμμὴ**, και ἡ **πολιτικὴ** **Ἠγεσία**. **Και** ὁ **κ. Πρωθυπουργός**.

* * *

Αὐτὴ ἡ **ἀνατροπὴ** τῶν **πραγμάτων** δὲν **ἐμπόδισε** τὴν **ἐμφάνιση** τοῦ **διχαστικοῦ λόγου**.

• **Παραδείγματος** **χάριν**, ἡ **κυρία** (και **ἄλλοι**, **ὄχι** **λίγοι**) που **διατυμπάνιζε**, διὰ τοῦ **Τύπου** και τῶν **μέσων** **μαζικῆς** **δικτύωσης**, τὴν **ἀγανάκτησὴ** τῆς **γιὰ** τὸ **γεγονός**, ὅτι **σύζυγος** **πολιτικοῦ** **τόλμησε** να **χειροκροτήσῃ** **ἀπὸ** τὸ **μπαλκόνι** τῆς

τούς γιατρούς και τούς νοσηλευτές τῆς χώρας. Ἐνῶ εἶναι γνωστό, πῶς μόνο οἱ «διαμαρτυρόμενοι» ἔχουν εὐαισθησίες και αἰσθήματα, ἐνῶ οἱ «ἄλλοι» –τῆς ἀντίθετης παράταξης, βεβαίως– εἶναι φανερό ὅτι δὲν ἔχουν. Καὶ δὲν τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν. Γιατί ἄλλιῶς, καταρρέει τὸ οἰκοδόμημα ὑπονόμησης τῶν δεσμῶν συνοχῆς μιᾶς ὁλόκληρης κοινωνίας, πὸν «διαμαρτυρόμενοι», ὅπως ἐκείνη, ἔχουν –μετὰ ἠθικῆς ὑπεροχῆς, βεβαίως– ἐπὶ μακρὸν στήσει.

* * *

Κάτι, ὅμως, ἔχει ἀλλάξει. **Ἡ** ἐπιχείρηση αὐτὴν τὴν φορὰ δὲν βρῆκε εὐφορο ἔδαφος.

Σὰν ἔτοιμοι ἀπὸ παλιά, σὰν νὰ αἰσθανθήκαμε πῶς θὰ θέλαμε νὰ ἀνταλλάξουμε τὸ πονκάμισο τοῦ φιδιοῦ μὲ τὸ κουκούλι τῆς πεταλούδας, βγάλαμε ἀπὸ μέσα μας ἕναν ἐπιμελῶς, ὡς φαίνεται, κρυμμένο εὐγενῆ, οὐσιαστικό, αἰσθαντικό, ὑπεύθυνο ἑαυτό.

Πειθαρχήσαμε μετὰ ἐλευθερίας, συμπαρασταθήκαμε μετὰ ἀξιοπρεπείας, νοιαστήκαμε μετὰ ἐμπιστοσύνης. **Γ**ίναμε πιὸ φίλοι, πιὸ συγγενεῖς, πιὸ ἐραστές, πιὸ πολῖτες. **Γ**ίναμε οἱ ὁμορφοὶ ἐμεῖς. **Π**οὺ θὰ εἶναι πιὸ δύσκολο, τώρα πὸν θὰ τελειώσει ἡ πανδημία, νὰ ξαναφορέσουμε τὸ πονκάμισο τοῦ φιδιοῦ. **Γ**ιατὶ θὰ ἔχουμε νέες πηγές μέσα μας νὰ μᾶς καθοδηγοῦν και νὰ μᾶς φωτίζουν.

Γιατὶ θὰ εἴμαστε ὁμορφοὶ ξανά. **Ἀ**ταλάντευτα ὁμορφοὶ. **Κ**αὶ θὰ ξαναστήσουμε τὴν λαβωμένη κοινωνία και οἰκονομία μας, ἀκουμπώντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, και ὄχι ὑπονομεύοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Κι ἔχω νὰ πῶ ἕνα μυστικό. **Θ**ὰ τὰ καταφέρουμε!

□

(*) Βλ. <https://www.kathimerini.gr/1076438/article/epikairothta/ellada/to-roykamiso-toy-fidiou-h-to-koykoyli-ths-petaloydas>. Τῆς Μαρίας Δ. Ευθυμίου, Καθηγήτριας Ἱστορίας τοῦ Τμήματος Ἱστορίας και Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

